

Satani na KLISTO

Kiandikitwe nī Watson Goodman

Nīkyamana—tikyakuthoosya

Satani na KLISTO

Satani, ūla ndetonī ya Ngai wītītwe “Mūnene wa nthī īno” nī mūmaitha mūnene wa Ngai na Mūndū Ūla Ngai woombie. Īthyī andū twī kaūnī mūnene. Kaū wī katī wa Klisto na Satani. No mūvaka tūnyuve nī wīva wa aa elī wīihīwa Mwīaii witu tene natene, Klisto ula nī mūmbi—Īmanueli (Ngai vamwe naitū) kana nī Satani, nake nī kyūmbe—Ūla nī Munene wa kūlea kūmwīw'a Ngai kwoon-the. Nthīnī wa kukw'a na kūthayūka kwake, Klisto nīwaetie Ūkīlyo Mwīanu kwa onthe ala memwītīkīla naw'o.

Satani atataa kwa nzīa syī kīvathūkany'o kūmakenga andū kūmūthaitha nīkyo kīleelo kyake. Klisto, mūmbi witū nīwe waile kūthaithwa. Nītwīyonanasya kwa ūla tūkūthaitha. Itambya ya mūthya ya Satani kwosa andū yūlū wa nthī nī (1) kwīvathana na Ngai (2) kwīthukīsya ndaimoni (3) kūthaitha ūla “Mūndū wa naī” (4) kūthaitha “muvwanano” wake na (5) ūvano mwīñī nīkana ūtonye kūthooa kana kūthoosya.

—Watson Goodman (1920-2002)

Ngai Ndaaumba Muvanganisya Wake

1

Ngai ombie ndata ya Muthenya (ūla wītawa Satani) Ethīwe na kīlio kīnene ītunī

Ūū nīw'o Mwīaīi Yeova ūnū-kwasya: Nīwīkīte wīanīu ūsiilo, wusūīte ūī, na mwīanīu kwanakavānī. Waī Eteni, mūūnda wa Ngai; kīila kavila ke thooa mū-nene kaī ka kwīvv'īka kwaku, salitū, tovasi, na salitonyi, nzumalati ntheu, nzumalati, na yasivi, sumalati, na alimasī ndune, na thaavu; wīa wa tūthembe twaku na mītūlilū yaku waī nthīnī waku; mūthenya ūla woombiwe nīsyaseūviw'e.

*Aī vakūvī na kīvīla kya Ngai
Waī mūkeluvi ūla wetikīw'e*

mauta ūla wavw'īkaa: na nakwia, o na weethīwa iūlū wa kīma kītheu kya Ngai; nīwaendaa kūū katī wa mavia ma mwaki.

Ombiwe e mwīanīu

Waī mwīanīu mīendelenī yaku kuma mūthenya ūla woombiwe, kūvika yīla ūla ūte ūlūngalu woonekie nthīnī waku.

Kwondū . . . wa kūtandīthya kwaku makusūsya nthīnī ūng'endu, na nūvītīye: kwondū wa ūu nīnakwikisye ta wī mūvuku kūkumya kīmanī kya Ngai; na nīngwanangīte, we mūkeluvi ūla wavw'īkaa, ngakumya katī wa mavia ma mwaki.

—Esekieli 28:12b-16

Ni Kyau Kyaetie Kuvaluka Kwake Ndata Ya Muthenya?

Nthimo 16:18

Ngathīo nītongoeasya wana-
ngīko, na veva wa wīng'athīlīyo
nūtongoeasya kūvalūka.

Esekieli 28:17-19

Ngoo yaku nīyītūlītye nūndū
wa kwanakava kwaku; nūvukītye
ūi waku nūndū wa ūtisu waku:
nīngwīkītye nthī; nīngwiīte mbee
wa asumbī, nī kana makwone.

Nūndū wa kūlea kwīw'a

Kwondū wa wingī wa mothūku
maku, ūndūnī ūla ūte ūlūngalu wa
kūtandīthya kwaku, nūvukītye
kūndū kwaku kūtheu; kwondū wa
ūu nīnumītye mwaki nthīnī waku;

naw'o nūkūvīvītye, nakwa nīnī-
kūtw'ikīthītye mūu ūlū wa nthī
mbee wa onthe ala makwona.
Onthe ala makwīsī katī wa ngo
sya andū makaseng'a ūndū waku:
nūtw'ikīte ūtisyo, na ndūkethīwa
īngī nongi.

*Kyūmbe nīkyāile kūmwīnyi-
vīsyā ūla wa kyūmbie*

Savuli 100:2, 3

Mūthūkūmei Yeova na mūyo:
Ūkai mbee wake mwinīte. Manyai
kana Yeova nīwe Ngai: Nīwe ūla
watūmbie, naitū twi make; twi
andū make, na twī malondu ma
īithya yake.

Ndata Ya Muthenya

Isaia 14:12-19a

Kaī! wī mūvalūku kuma ītunī, we ndata ya mūthenya, mwana wa kīoko! ūtemetwe ūkavikw'a nthī, we ūla wavalūkilye i mbaī nthī! Naku wasya ngoonī yaku, Ngambata ītunī, ngookilya kīvīla kyakwa kya ūsumbī īlūlū wa ndata sya Ngai; na ngekala kīīmanī kya ūmbano, kītulunī kya ngalī ya īlūlū; ngambata kūvīta ūtūlu wa mathweo; ngeetw'ikīthya ta Ūla Wī īlūlū wa Onthe.

*Kwanangwa kwa Mawīa make
īlūlū wa nthī*

Īndī ūkatheew'a Seoli, mūthelekelyonī wa yīla īima. Ala mekwona makakūketeea, na ma-

Aitw'a Kwisumbika

3

kasūanīa ūndū waku, makyasya, Mūndū ūū nīwe ūla watetemasya nthī, ūla wathingithangasya mosumbī; ūla watw'ikīthisye nthī weū, na kwananga ndūa syayo; ūla ūtaathasya ovwa make menūke?

*We (Satani) nīwa wanangīko
vala ve Ngai*

Asumbī onthe ma i mbaī, onthe vyū, nīmakomete ndaīanī, kīla ūmwe nyūmbanī yake mwene. Īndī we nīwīkītw'e kūasa na ngunga yaku vala akw'ū maiawa ta ūvonge ūthatasya, ūvw'ikītwe ala mooaiwe, ala matonyiwe mūkuthū na ūvyū, ala matheeara kūvika mavianī ma īima.

4 Kwisumbika Vate Ngai No Mana Na Wanangiko

***Mbee kwa ūsu wetawa ndata
ya Muthenya***

(Sisya maündu atano waisye “ngeeka”
Isaia 14:13, 14 īthangū no. 3.)

Luka 10:18

Nake amea, Nīnoonaa Satani
avalūka kuma ītunī ta ūtisi.

Kwa Alaïka ala mavikilie Satani

... Ngai ndaamaeka alaïka ala
mavitisye, īndī amekya Ngienani,
na ūmalikya maimanī manene ma
kīvindu, masūviwe kūvika ūsililo
wūke. —2 Vetelo 2:4

Andū ala Satani ūtonya ūkenga

1 Timotheo 3:6

Ti mündū ūla wītikilite mītuki,
nikwīthīwa eekathīia akavalūka
ūsililonī wa Satani.

***Kūya vinya kwa Satani ūlū
wa Mündū***

2 Vetelo 2:19b

... nūndū, mūndū akilw'a vinya
nī ūngī, alikaw'a ūkombonī wa
ūsu wamūkilya vinya.

***Itunī no Mūvaka kwīthīwe wendi
o ūmwetu—nakw'o nī kwenda
kwa Ngai Kwīānīu***

Mūikavw'ananw'e na nthī īno:
īndī mūalyūkw'e mūtūngwe eū
ilikonī syenyu, nī kana mwīkuūe
ūndū kūilyī kwenda kwa Ngai
kūla kūseo na kūla kwītikilika na
kūla kwīānīu. —Alomi 12:2

Īianī ya Mwaki Kukethīwa mawendi
maingī matosania tene natene.

Kūtūngililwa 5:6, 7

Ninyie Yeova Ngai waku, ūla wakumisye nthī ya Misili, ūkumya nyūmbanī ya ūkombo. Ndū-kethīwe na ngaī ingī ate o nyie.

1 Mavinda 16:29

Mūnengei Yeova ndaīa yaīlīte syītwa yake: Etei nthembo, na mūkyūka mbee wake; Mūthaithi Yeova na ūseo wa ūtheu.

Mathayo 4:10

Nīvo īndī Yesū wamwīie, Thi, Satani: nūndū nīkūandikītwe, Mūthaithae Mwīaīi Ngai waku, na mūthūkūmae we, e weka.

Ūvuan'yo 19:10a

Nakwa navalūka maūūnī make nīmūthaith. Nake ambīa, Sisya,

ndūkeke ūu: nyie nī ngombo vamwe naku na vamwe na ana-aīthe maku ala makwataa ūkūsī wa Yesū; thaitha Ngai.

Savuli 95:6

Inywī ūkai, tūthaithe na kwī-kunamya; tūmūtulīlyei ndu Yeova Mūmbi waitu. (Sisya Mwa. 1:27.)

Ala makenge mathaithaa kūlea kwīw'a

Ūvuan'yo 13:3b, 4a

... na nthī yonthe yaseng'a īatiīe īla nyamū; na mathaitha ūla mūkūnga mūnene, nūndū nū-mīnengete īla nyamū ūkūmū waw'o; na mamīthaitha īla nya-mū.

Satani na maveva mavuku nī mendete mūno kūthaithwa

Mathayo 4:8, 9

Na īngī, ndevili amūtwaa kīi-manī kītūlu mūno, na amwo-n'ya mosumbī onthe ma nthī, na ndaīa syamo; na amwīa, Syīndū ii syonthe nīngūūnenga, ethīwa nūūndulīya ndu na kūnthaitha.

Ūvuan'yo 9:20

Na ala matialīte ma andū, ala mataaūawa nī mothīn'yo asu, matyaalyūla ngoo ūndū wa mawīa ma moko moo, maikathaithe ndai-moni, na mīvw'anano ya thaavu, na ya vetha, na ya ūthuku, na ya īvia, na ya mūti; īla ītatonya

kwona, o na kwīw'a, o na kūkinya.

Ngai nī wanangaa Ūthaithita Ūsu

Ūvuan'yo 16:2b na 20:13b, 14

... na kweethīwa itau nthūku mūno na syī na woo mūnene andū-nī ala me na ūvano wa īla nyamū, na ala mathaithaa mūvw'anano wayo. . . . na masililwe kīla mūndū kwīanana na meko make. Na kīkw'ū na vala maveva ma ala akw'ū mekalaa syekw'a īianī ya mwaki. Kī nīikyo kīkw'ū kya kelī, nakyo nī īia ya mwaki.

Isaia 42:8

Ninyie Yeova, nīyo syītwa ya-kwa; na ūnene wakwa ndikanenga ūngī, kana ndaīa yakwa kūmī-nenga mīvw'anano nyasūvye.

Alaika Ma Klisto Na Alaika Ma Satani

7

**Alaika ma Mwiaii me vinya
kūvīta ala avalūku ma Satani**

Savuli 103:20

Mūtaiei Yeova, inyw'i alaika make, ala mwī ūtonyi vinyanī, ala mwianiasya ndeto yake, mūkiw'a wasya wa ndeto yake.

Ūvuan'yo 12:7, 8a

Na kwaī kaū ītunī: Mikaeli na alaika make maithi kūkita na ūla mūkūnga mūnene; na mūkūnga ūsu na alaika maw'o mokita: nao maiaakilya vinya.

**Alaika Atheu Mathūkūmaa na
kūmasūvīa atheu ma Ngai**

Aevelania 1:14

Asū onthe ti maveva ma ūthū-kūmi, ala matūmītwe kūthūkūma

kwondū wa ala makatiīwa ūtangīio?

Savuli 91:11

Nūndū akeeaīa alaika make, makūsūvīe nzianī syaku syonthe.

**Alaika ala mavalūkie (maveva
mavuku) kīeleelo kyoo nī kūtwaa
Mūndu mwakinī**

Luka 11:26b

... ūkyosa maveva angī mūnza mathūku kūte w'o....

1 Timotheo 4:1

Indī Veva eneena vyū, kana mavinda ma mūminūkīlyo amwe makatia ūla mūkīio, makīthukī-sya maveva ala makenganaa, na momanyisyo ma ndaimoni.

*Mündū, ūla woombiwe na
mūvw'ano wa Ngai*

Na kīmwana kyūkīte, kyavalū-kw'a nī īla ndaimoni, kyathingi-thangw'a nīyo. Ìndī Yesū akan'ya veva ūsu mūvuku, na akīvos a kīla kīmwana, akīnenga īthe. —Lk. 9:42

*Mīsyī—Mūsyī nī ūathimo
wa Ngai*

Nakwa ngamaathima ala makūathimaa, na ūla ūkūumanīaa ngamūumanīa: na nthīnī waku, we, mīvīa yonthe ya nthī ikaathimwa. —Mwambilīlyo 12:3

*Klisto(nthīnīwa Mwīi)na ūtangīo
nthīni wa nthakame yake ntheu*

Mathayo 2:16

Na īndī Elote, . . . athata mūno,

na atūma andū moae tūvīsī tw'on-the tūla twāi Mbethelemu, na ndee syonthe syayo, tūla tūvikītye myaka īlī na ītina wa vau, kwīanana na īvinda yīla wamanīthiw'e vyū nī ala andū oī.

*Ndeto ya Ngai īla Satani
ūte'w'anāa nayo*

Mwambilīlyo 3:1b, 4

Nī w'o, Ngai nīwaisye, . . .? Na nzoka yamwia mūndū mūka, Mūikakw'a nongi.

*Etīkīli ala masyaitwe nī veva
... mūvinganīsyā wenyu ndevili
angangaa kūū na kūū . . . aimantha mūndū aye.* —1 Vetelo 5:8

Kūmekīa ūvano ala make

Na kūikethīwa kīumo īngī: na kīvīla kya ūsumbī kya Ngai na kya Katena kīkeethīwa nthīnī wa-w'o: na ngombo syake ikamūthū-kūmaa; na ikoonaa ūthyū wake; na syītwa yake yīkēethīwa itulyanī syasyo. —Ūvuan'yo 22:3, 4
(Sisya ūndū Satani wīkīaa ūvano īthangū no. 35.)

Athyoekasya ūvoo mūseo withīwe ūvūngū

Nīngūseng'a nūndū nīmūūthamw'a na mītūki ta ūu na kūmūtia ūla wamwītie nthīnī wa mumo wa Klīsto na kūkwata ūvoo mūseo ūngī; naw'o ti ūvoo mūseo ūngī: īndī kwī amwe ala meūmūthīn'ya, nao meenda kūalyūla ūvoo mūseo

wa Klīsto.

—Akalatia 1:6, 7

Nīwīvw'ananasya na athūkūmi ma Ngai

Nūndū andū ta asu nī atūmwa ma ūvūngū, atethya ma wīa na ūseleke, makīalyūla ene methīwe ta atūmwa ma Klīsto. Na ti ūndū wa useng'ya; nūndū o na Satani nake nīwīalyūlaa mwene ethīwe ta mūlaika wa kyeni. —2 Ako. 11:13, 14

Syama sya Ngai na movūngū ma Ūsengy'a

2 Ath. 2:9; Ūvu. 13:13, 14; 19:20

Satani ūsumbīkaa andū ala mamūthaitha kana ngai syake

Isaia 26:13a

Ame Yeova Ngai waitū, eaīi angī ate o we nīmatūsumbīkie

1 Yoana 5:21

Syana syakwa nini, isūvīei
mīvw'anano.

Kuma 20:3-5a

Ndūkethīwe na ngai ingī ate o nyie. Ndūkeseūvīsyē mūvw'anano mwasūvye, o na mūvw'ano o na wīva wa kīndū kī ītunī iūlū, kana kīla kī kūū nthī, kana kīla kī manzīnī ītheo wa nthī: ndūkamīkunamīe, o na ndū-kamīthū-kūme.

*Ngai ingī nī ūthatyo kwa Yeova.
Kūthembā andū nī kūvatane*

Kūtūngīlīwa 12:2 na 30a, 31
Anangai vyū kūndū kw'onthe

kūla mbaī ila mūkalūngya syathaithīaa ngai syoo, na iīmanī ndūlu, na tūlīmanī, na ītina wa kīla mūtī mwīū: . . . isūvīe ndūkese kūkwatw'a wiatīe, ītina wa kwanangwa kwasyo kumw'a mbee waku; . . . Ndūkamwīke ūu Yeova Ngai waku: nīkwīthīwa kīla ūndū wa ūmūthatya Yeova, ūla ūmenaa, nīsyekīte ngai syasyo; nūndū o na ana masyo na eītu masyo nivīvīasya na mwaki ngai syasyo.

Mika 6:7b

Nganengane . . . ūsyao wa mwīi wakwa nūndū wa naī ya ngoo yakwa?

Nthakame ya Klisto nītheasya nai

Ütumanu wa kūthaitha Muvw'anano

Nündū nīmakūanītye ūla w'o
wa Ngai na ūvūngū, na kūthaitha
na kūthukūma kyūmbe vandū va
Mūmbi, ūla ūkathawa tene na
tene.
—Alomi 1:25

Savuli 115:3-8

Indī Ngai waitū e matunī: Nīwī-
kīte o ūndū wendie. Mīvw'anano
yoo nī vetha na thaavu, wīa wa
moko ma andū. Yī na makanyw'a,
īndī ndīneenaa; yī na metho, īndī
ndīonaa; yī na matū, īndī ndīw'aa;
yī na manyiūū, īndī ndīnyungīaa;
yī na moko, īndī ndikwatangaa; yī
na maūū, īndī ndīendaa; o na
ndīumasya wasya mīmeonī yayo.

Ala mamīseūvasya makeethīwa
mailyī tayo.

Kuthaitha Muvw'anano nī kūthaitha ndevili

Kīai kūthaitha mīvw'anano . . .
Īndī nīasya, kana syīndū ila
Andū-ma-mbaī-ingī mathembaa,
mathembeaa ndaimoni, matīthe-
mbeaa Ngai: nakwa ndikwenda
mwīthīwe na mūamba na ndai-
moni. —1 Akolintho 10:14b na 20

Usilīo Nūndū wa kūthaitha Mūvw'anano

Ūvuan'yo 21:8b

. . . Athaithi ma mīvw'anano,
. . . kianda kyoo kīkeethīwa ūianī
yīila yakanaa mwaki na mūvīlītī;
nayo nīa kīkw'ū kya kelī.

Ngai Ndeendeaw'a Ni Uthaithi Wa Mivw'anano (ndevil)

*Ngai nīwanangie ngo mbiingī
nūndū wa mīvw'anano*

Na akanengane asumbī moo kw'okonī kwaku, na ūkatuma masyītwa moo manangwa kuma ītheo wa ītu: vatikethīwa mūndū o na wīva ūkatonya kūngama mbee waku, kūvika yīla wīmanga. Mīvw'anano myasūvye ya ngai syoo vīvya na mwaki: . . . nūndū nī ūthatyo kwa Yeova Ngai waku. Na ndūkaaete kīndū kya ūthatyo nyūmbanī yaku, na ūkītw'īka kīndū kīumanīe takyo: . . . —Kūtūngilīwa 7:24-26a

*Nīkī ivinda yīla Yesu wai kūū
nthī kwaīī andu aingī ma mbaī*

*ya ūsilaeli maī na ndaimoni? Nī-
kwīthīwa aaīthe moo nīmathai-
thaa ndaimoni!*

Savuli 106:36, 37 na 40

Na kūthūkūma mīvw'anano ya-syo, īla yatw'īkie kītei kwoo. īi, mathembee ndaimoni ana moo na eītu moo. . . . Kwondū wa ū ūthīliku wa Yeova wakanīe andū make, na athītha ūtiīwa wake.

Kuma 20:5

Ndūkamīkunamīe, o na ndūka-mīthūkūme; nūndū nyie Yeova Ngai waku nī Ngai wī kīwīu, ngīlīvanīsyā kwa syana ūthūku wa aaīthe, kūvika nzyawa ya katatū o na ya kana sya ala mamenaa.

Mika 5:12

Na ngaveta mooi maume kw'o-konī kwaku; na ndūkethīwa na ala mathanaa maūndū īngī.

1 Samueli 15:23

Nūndū ūng'endu nī ta naī ya ūoi, na kwaa matū ta ūthaithi wa mīvw'anano na telavimu. Nikwī-thīwa we nūmīleete ndeto ya Yeova, o nake nūkūleete ndūkethiwe mūsumbī.

Kūtūngīlilwa 18:9-12

Walika nthī īla Yeova Ngai waku ūkūnengae, ndūkemanyīsye kwīka mothatyo ma mbaī isu. Kūikaoneke kwaku mūndū ūla ūkūmūvītīlya mwana wake kana

mwīītu wake mwakinī, kana ūla ūaūasya, kana ūla ūingasya nyūnyi kana mūndū mūe, kana mūoi, kana mwīki wa syama, kana ūla ūkūlasya ala mesene na maveva, kana ūla ūmbasya ithitū, kana ūla ūkūlasya akw'ū. Nūndū ūla wīkaa maūndū asu nūmūthatasya Yeova: na kwondū wa mothatyo asu Yeova Ngai waku nūmalūngasya maume mbee wake.

Kuma 22:18

Ndūkaeke mūndū mūka mūoi ekale thayū.

Kuneenany'a na akw'u: Kwathana Maūndū maūkīte kwa kuneena na andu ala makwiie tene; kuiita.

Kwathana Maundu Ala Mokite Na Vinya Wa Ndaimoni

*Ngai nūleete kwathana na
ndata, Ūoi, kwītemanga na
kwīyīkīa ūvano mwīnī*

Mūtikaye kīndū o na kīva vamwe na nthakame yakyo: o na mūtikeke maūndū ma mowe, o na mūikaingasye nyūnyi. Mūiketemange mīi yenyu ūndū wa akw'ū, kana kwīvana ūvano mīnī yenyu: ninyie Yeova. —Alivai 19:26 na 28

Ngeethīwa ngūsī yī mītūkī... aoi, na kwa ilaalai, na kwa ala mevitaa ūvūngū. —Malaki 3:5b

Nūndū telavimu nīneenete ndeto sya mana, na ala maaūasya nīmonete ūvūngū; na nīmatavanītye ndoto ite sya w'o, nimakiakia-

sya mana: kwondū wa ūu nīmeyīendeaa ta malondu, nīmathīnaw'a, nīikwīthīwa vati mūīthi.

—Nzekalia 10:2

Īndī ūndū wenyu, mūtikethukīsye athani menuy, kana menuy ala maaūasya, kana ndoto syenuy, kana ala mathanaa maūndū, kana aoi menuy. —Yelemia 27:9a

Mwīkwatye muīthi waw'o

Yesu aisye, “Ngoo syenuy itikaūuye: mūikīīei Ngai, na mūindikīīa nyie.” —Yoana 14:1

Kūaūsy: Kwathana maūndu ala mokite kwa nthia ya ūvūngū.

Ūoi: Kwīka syama na vinya wa maveva mavuku.

Tiana Na Maundu Oonthe Ma Kuausya Kana Uwe 15

Kūaūsya na Maveva mavuku

Na yīla makamwīa, Endai kwa ala mesene na maveva na ala mombasya ithitū, ala manyiilaa na kūmumungīlya: andū matyaile kūenda kwa Ngai woo? —Isaia 8:19a

Kūtūmīa ilungu sya mwīī, mīvw'anano

Nūndū mūsumbī wa Mbaviloni aūngamie mataanīsyonī ma nzīa, wambilīyonī wa nzīa isu ilī, nī kana aaūsye: athūngūthangya mīsyī, akūlya mīvw'anano yītawa telavimu, asisya ītema.

—Esekieli 21:21

Kuausya na tūmītī kana ūta kana kītiti

Andū makwa nīmakūlasya

kīthukī kyoo ūtao, na ndata yoo nīmavuanīasya; nūndū veva wa ūmalwaya nūmavītīthasya, na nīmekaa ūmalwaya, makyuma ungu wa Ngai woo. —Osea 4:12

Ūsiīlo kwondū wa kūaūsya

Ūu nīw'o Saulo wakwie ūndū wa īvītyo yake yīla wamūvītanīsye Yeova, nūndū wa ndeto ya Yeova, ilā ūtaamīkwata; na īngī nūndū nīwakūlilye ūtao kwa ūmwe ūla wesene na veva, ookūlye, na ndaakūlye Yeova.

—1 Mavinda 10:13, 14a

Na oni makasonokw'a, na ala maaūasya makathokoana; . . . nūndū vati ūsūngīo wa Ngai.

—Mika 3:7

Undu Munene Wa Nthi Ino Uthukumaa Mawia Make

***Andū ma mbaī ingī matīyaa
mawathani ma Uvungu***

Yelemia 10:2

Ūū nīw'o Yeova ūnūkwasya,
Mūtikemanyīsyē mūendele wa i
mbaī, na mūikateve nūndū wa
syama syī ītunī; nūndū kwondū
wasyo i mbaī nitevaa.

Ndūkaiye wīkwatyo waku valu-
ani kana okīndū kyonthē kwondū
wa “Vaati” ona ndūkaeke Ūku-
swe nī mbathi sya Satani kana
mavisa mathuku. “Ndikaia kīndū
kīthūku mbee wa metho makwa:”
(Savuli 101:3). Tiana na mīka-
thīo, wangangany'o na Ūthaithi
mūkwu.

Woo nī wenyu . . . angangan'ya!
. . . ila syonekaa syī nzeo kūū īūlū,
īndī nthīnī syusīe . . . ūvuku w'o-
ntthe. No ta ūu inyw'i nenyu kūū
mwonekaa nī andū mwī alūngalu,
īndī mwonekaa nī andū mwī alū-
ngalu, īndī nthīnī musūīte wanga-
ngan'yo na ūthūku.—Mt. 23:27, 28

***Kwīyūaa (kwīyita) kumaa kwa
Satani***

Ndūkakengeke kana kwīyūaa
nīkwō kūtony'a kūūthasya thīna
na mavītyo maku. Satani akengaa
andū meyūae! “Ndūkoae.”

—Kuma 20:13

***Klisto weka nīwe ūthaasya
mavītyo***

Kūvītīla athani ma ūvūngū

Nīvo īndī Yeova wandavisye, Athani mathanaa movūngū syītwanī yakwa; ndyaamatūma, o na ndyaameaīa, o na ndyaaneena nao: mamwathanīaa woni wa ūvūngū, na kūaūsyā, na ūndū wa mana, na ūkengani wa ngoo syoo ene.

—Yelemia 14:14

Nūndū makookīla Maklīsto ma ūvūngū na athani ma ūvūngū, na makoonan'ya syama na moseng'yo, nī kana masye o na anyuve, ethīwa ūu nūtonyeka.

—Maliko 13:22

*Kwa nthīa ya Ūneena na akw'u
Enthīnī wa veva Mūtheu, Mū-*

sumbī ndaviti aineena yūla wa mwana wake, “Īndī yu nīkakwie, . . . katikanzyokea.”

—2 Samueli 12:23

Ndukaneene na maveva mavuku ate oūimakany'a syītwanī ya Yesu nīkana maende. Ndūkaiye wīkwatyo kwa ala maūasya kana kusoma itaa sya andu.

Ananga vyū mīvw'anano na mavuku ma Satani

—Meko 19:19

Na andū aingī ala meekaa maūndū ma ūwe maete mavuku mo na moomban'ya vamwe, na mamavīvīsyā mbee wa andū on-the.

(Soma Mwa. 35:2-5.)

18 Klisto Aseuvisyе Kumanyana Kwa Munduumе Na Muka — Satani Niwe Uthyoekasya

Kumanyana kū nī kwa ala matwaanīte tu

Mwambililyo 2:22 na 24

Na wau, ūla Yeova Ngaī wau-misye mündūnī, oombie mündū mūka, na amütwaia ū mündū. . . . Kwondū wa ūu mündū mūume akatia īthe na nyinyia, na aka-lūman'ya na mūka wake: nao ma-keethīwa mwīi ūmwe.

Aevelania 13:4

Mütwaano nūtaīwe nī andū on-the, na ūkomo wīthīwe ūte mūvukye: nūndū mathaaa na ilaalai Ngai akamasilila.

1 Akolintho 7:10, 11

Indī kwa ala matwaanīte nī-

ngwīaa, o na tii nyie, īndī nī Mwīaīi, kana mündū mūka ndaka-mūlee mūume, (indī ethīwa nū-nūūthi, nīeyīkalye ate mütwae, kana ethīwa ti ūu, ew'ane na mūume wake;) na mūume ndakamūlee mūka wake.

Satani endeaw'a nī kūlea kwīw'a
1 Yoana 3:8a

Ūla wīkaa naī nī wa ndevili; nūndū ndevili atwīe ekaa naī kuma mwambililyoni.

Alomi 6:16a

Mūiīsī, kana kwa ūla mwī-nenganīte ene mwīthīwe ngombo syake sya kwīw'a, mwī ngombo syake ūla mūmwīw'aa.

Kuma 20:14

Ndūkalaalae.

1 Athesalonika 4:3

Nūndū ūū nīw'o ūla wendetwe
nī Ngai, naw'o nī kūvathwa
kwenuy mwīthīwe atheu, nī kana
mwīvathane na ūlaalai.

Alivai 20:10

Na mūndū ūla ūkeka ulaalai na
kīveti kya mūndū ūngī, o ūsu
ūkeka ūlaalai na kīveti kya mūtūi
wake, no mūvaka ilaalai isu
mūndū mūume na mūndū mūka
moawe.

Naī ya Mwīī waku

1 Akolintho 6:13b, 15a na 18

Indī mwīī ti wa kwīka ūlaalai,
indī nī wa Mwīaī; nake Mwīaī nī

wa mwīī: . . . Mūtyīsī kana mīi ye-
nyu nī mamutha ma Klīsto? . . .
Kīai ūlaalai. Kīla ūthūku mūndū
wīkaa wī ūtee wa mwīī wake; indī
ūla wīkaa ūlaalai eyīkaa mwīī
wake mwene nāi.

*Asyai Maīlwe nī ūsiā naī
ya ūlaalai*

Alivai 19:29

Ndūkatume mwīītu waku atw'ī-
ka ūlwaya; nthī ndīkese kūatīīa
ūlwaya, na nthī īkyusūwa nī
ūthūku mūnene.

Mo—Laalai kūndū kwīlī: Kwa
kīveti na mutumia (ti muume na mūka)
Katī wa mwanake na mwīītu (matatwaa-
nīte).

20 Satani Niwakililw'e Vinya Ni Kikw'u Kya Klisto

Nündū o ūndū onthe makusaa nthīnī wa Atamu, o ta ūu nthīnī wa Klisto onthe makeethīwa thayū.
—1 Akolintho 15:22

1 Yoana 3:8b

Kwondū wa ūu Mwana wa Ngai nīwonaniw'e, nī kana anange mawīa ma ndevili.

Akolosai 2:15

Eevetea monene na mokūmū amaumīlya ūtheinī, akimakīlya vinya nūndū wa ngelan'yo īsu.

Indī nīkwīthīwa syana nīsyosaa mwīi na nthakame, we nake mwene nīwosie o ta ūu; nī kana kwondū wa kīkw'ū amwasye vinya ūla wai na vinya wa kīkw'ū, nake nī ndevili; na amathasya on

the ala kwondū wa w'īa wa kīkw'ū mai ūkombonī thayū woo w'on-the.

—Aevelania 2:14, 15

Kīla kītanangīkaa kwondū witū nthīni wa Klisto

2 Timotheo 1:9, 10

Ūla watūtangīi, na kūtwīta na witano mūtheu, ti kwīanana na meko maitū tondū mailyī, indī kwīanana na kwenda kwake mwe-ne na mumo ūla twanengiwe nthīnī wa Klisto Yesū mbee wa mavin-da ma tene tene, indī yu nīwonanītw'e kwondū wa kumīla kwa Mūtangīi waitū Klisto Yesū, ūla wanangie kīkw'ū, na kumīlya thayū na kūveta wanangīko kwondū wa ūvoo mūseo.

1 Vetelo 5:8b, 9a

Mūvinganīsya wenyu ndevili angangaa kūū na kūū ta mūnya-mbū ūkūluma, aimantha mūndū aye: nake mūsiīfie mūlūmite mū-kīionī.

Aeveso 6:11-18a

Īkīai mīio yonthe ya kaū ya Ngai, nī kana mūtonye kūsiīia maūī ma Satani. Nūndū kū-kīlan'ya vinya kwitū ti kūkīlan'ya na mwīī na nthakame, īndī nī kū-kīlan'ya na monene, na mokūmū, na ala masumbikīte kīvīndunī kīī, na nguthu sya maveva ma ūthūku ītunī. . . . nī kana mūtonye kūkīlya vinya mūthenya ūla mū-thūku, . . . mwīvotoete inyunyunī

syenyu na w'o, na mwīkiīte ngao ya kīthūi ya ūlūngalu, na maūūnī menyu mwīkiīte iatū sya . . . ūvoō mūseo wa mūuo; na vamwe na mīō isu yonthe mūkyosa ngao ya mūkīio, īla kwondū wayo mūkātonya kūvosya mīsyī yonthe yi na mwaki ya ūla mūthūku. Na osai ngovia ya ūtangīio, na ūvyū wa Veva, naw'o nī ndeto ya Ngai: mū-kīvoya nthīnī wa Veva mavinda onthe. . . na mūkīsyaīsya . . .

1 Yoana 4:4b

. . . nīkwīthīwa ūla wī nthīnī wenyu [Klisto] nī mūnene kwī ūla wī kūū nthī [Satani].

Nikī Satani ūkīaa: Klisto e nthīnī waku!

Nī wasya wa Ngai

Ngai, . . . mūminūkīlyo wa mīthenya īno nūneenete naitū nthīni wa Mwana wake, ūla wamwiie ethīwe mūtiīwa wa syīndū syonthe, na kwondū wake oombie nthī syonthe. —Aevelania 1:1a, 2

Na maseng'w'a nī ūmanyīsyo wake: nīkwīthīwa amamanyīsyatā ūla wī na ūkūmū, o na ti ta aandīki. —Maliko 1:22

Īndī kwitū kwi Ngai o ūmwe, nake nīwe Asa, ūla syīndū syonthe syumaa kwake, na ithyī twī make; na kwī Mwīaīi ūmwe, Yesū Klīsto, na syīndū syonthe nī kwondū wake, na ithyī twī kwondū wake.

—1 Akolintho 8:6

Na amūnengete ūkūmū wa ūsilila, nūndū nīwe Mwana wa mūndū. —Yoana 5:27

Ūla waendie ītunī na e ngalī ya kw'oko kwa aūme kwa Ngai: alaīka na mokūmū na mavinya manyivītw'e kwake.

—1 Vetelo 3:22

Nūndū kwondū wa ūu Klīsto nīwakwie na eethīwa thayū īngi, nī kana ethīwe Mwīaīi wa ala akw'ū na wa ala me thayū.

—Alomi 14:9

Na Yesū ooka vala maī, na aneena nao, akyasya, Nīnīnengetwe ūkūmū w'onthe ītunī na kūnthī.

—Mathayo 28:18

Maliko 4:39

Na aamūka, na akan'ya kīseve,
na atavya ūkanga, Usya, kilya.
Na kīseve kyausya, na kwaya ūuu
mūnene.

Nīwavovoisye na ūtonyi

Maliko 2:10-12a

Indī nī kana mūmanyē atī Mwanāna wa mūndū e na ūkūmū kūū nthī wa kūekea nāi (amwīa ūla wāi na ūwau wa kwaa mamutha), Nīngūkwīa, Ūkīla, ūkue ūkomo waku, wīnūke. Nake ookīla, na oyu akua ūkomo, aumaala onthe makyona; na kwondū wa ūu onthe maseng'a, na mamūtaīa Ngai.

Klisto nīwaumisye ndaimoni

Maliko 1:26, 27

Na ūla veva mūvuku, ūkīmūthi-
ngithangya na kūkaya na wasya
mūnene, wamuma. Na onthe ma-
seng'a, mūvaka makūlan'ya ene
kwa ene, makyasya, Ūndū ūū
nata? ūmanyīsyo mweū! nūkwīaīa
na ūkūmū o na maveva mavuku,
na nīmeūmwīw'a.

Nīwa thayūkisye akw'u na ūtonyi

Luka 7:14b, 15

Nake asya, Mwanake, nīngūū-
tavya, Ūkīla. Na ūla wāi mūkw'ū
ekala nthī, na ambīlīya ūneena.
Na Yesū amūnenga inyia wake.

24 Klisto Numanengae Aatii Make Utonyi Na Vinya Yulu Wa Vinya Wa Amaitha Moo

Luka 10:19

Nīmwenei, nīnamūnenga ūkū-mū wa ūkinya iūlū wa nzoka na ing'auū, na iūlū wa vinya w'onthe wa mūmaitha: na mūtikona ūndū ūthūku nongi.

Luka 9:1

Nake ameta ala īkūmi na elī, amanenga vinya na ūkūmū iūlū wa ndaimoni syonthe, na wa kū-vosya mowau.

Maliko 11:23

Nī w'o nīngūmwīa. O ūla ūkata-tavya kīma kīi, Kuwa nokīkw'a ūkanganī o na ndakethīwa na nzika ngoonī yake, īndī akītīkīla

kana ūndū ūnūkwasya nūkwīkwa; ūsu akeekwa ūu.

Yoana 14:12a

Nī w'o nī w'o, nīngūmwīa, Ūla ūmbītīkīlaa, mawīa ala ngwīka nyie, nake akameka.

Maliko 9:23

Na Yesū amwīa, Ethīwa we nū-tonya! Maūndū onthe nīmatonye-ka kwa ūla ūnūkūīkīa.

Aeveso 1:19

Na ūndū ūilyī ūnene mūvītūku wa vinya wake kwondū witū ala twītīkīlaa, kwīanana na kwīka kwa vinya wa ūtonyi wake.

*Makany'e, meyaiye maume
īsyītwanī ya Yesu*

Maliko 5:8, 9 na 13b

Nūndū amwiie, Uma we, veva
mūvuku, mūndūnī ūū. Nake amū-
kūlya, Syītwa yaku nue ata?
Amwīa, Syītwa yakwa, ninyie
Nguthu; nūndū twi aingī. . . . Na
ala maveva mavuku mauma na
malika ngūlūenī

Maliko 9:25b-27 na 29b

Yesū . . . akan'ya ūla veva mū-
vuku akiwīa, We veva ūtaneenaa
na ūtew'aa, nīngūkwīaīa, mume,
na ndūkaamūlike īngī. Na wa-
kaya, na wamūthingithangya
mūno, wamuma: na ūla mwana

eethīwa ta wak'wa; mūvaka ala
aingī masya, Nīwakw'a. Índi
Yesū amūkwata kw'oko amūkī-
lyā; nake aūngama . . . Mūthemba
ūū ndumīka . . . ate o kwa kūvoya
na kūtīia ūya.

Meko 16:18b

Vaulo . . . eethyūña na ootavya
ūla veva, Nīkwīaīa syītwanī ya
Yesū Klīsto, uma nthīnī wake.
Naw'o wamuma saa o ūsu.

Luka 4:35

Na Yesū amīkan'ya, akyasya,
Tumya kanyw'a, noimuma. Na īla
ndaimoni yamūvalūkyā katī woo,
yamuma, ītamwīkīte ūndū.

Avilivi 2:9, 10a

Kwondū wa ūu Ngai amūne-nevyā mūno, na amūnenga syītwa yīla yī mbee wa masyītwa onthe; nī kana kwa syītwa ya Yesū kīla

īu yītulya ndu . . .

Na ūndū o na wīva w'onthē ūla mwīvoya syītwāni yakwa, ngawīka, nī kana Asa ataīwe nthīnī wa Mwana.

—Yoana 14:13

Itīna wa kwosa kīveti kyakwa na syana kwa Mūkīō tūende Africa kūmūthūkūma Klisto, Nīnaamūkie Ūtukū ūmwe veva mūvuku e yulu wakwa. Yīla natwaaīsyē kūū none kana ūndū ūsū nī waw'o, veva ūsu waluutile kūū kwakwa na vinya mūnene, na wathaanyūka ūngwate ngingonī, kavinda okau natumūa o ndeto ilī "Yesū ndethya" na kwa kavinda okau aī-Anathi, na ndyaasyoka kwona ūndū ta ūsu īngī īvinda ya myaka 28. Isyītwāni ya Yesu Klisto ve vinya mwiingī mbee wa Satani na maveva mavuku onthe. Ikaīle īsyītwa ya Klisto wone ūtangīō na wovosyo. (Alomi 10:13)

Kīveti kīmwe īvinda ya mesukulu (college) nīkyosiwe nī Mwanake ūmwe maende ndambūka lelūnī wa ngalī ya Mwaki-Maenda mavika

vandū mwanake enda kūaa kīla kīveti nīkana kūtwīke kyūaiwe nī ngalī ya mwaki. Yīla kyamwīaīye īsyītwanī ya Yesū Klisto, aasya vinya wake wa ūkyūaa. Nūndū wa vinya wa Yesu, nīwaalūkile atongosya masyoka sukulu.

Kīveti kīmwe kīineena na mūwandu wakwa kyamūtavisye Ūndū mūthenya ūmwe kyathokisye mūndūmūe. Na ītina wa ūu maveva mavuku mambīlīya ūng'uthūlanga ivīla nyūmbanī kwakyo. Yīla kyameyaīe syītwanī ya Yesū mauma: na īvīnda yīu nakyo kyenengane vyu kwa Yesū Klisto.

Ndūkamwīwīe Satani tei kana ndaimoni. Kīleelo kyoo nī kūkwosa wīthīwe ngaliko ī yoo nati ī ya Ngai. Mwītikili ūmwe waī muwau na kīliko kīkathūka, andavisye ūndū Satani wendaa eke. Aī anambīīa kwenda “kūmūne uthei” Namūtavya kana Satani nī mwene kūkenga andū na ndeto syake ti sya kūikīīwa ona vanini. Namūkany'a Satani syītwanī ya Yesu Klisto. Mūndū ūsu asya “Nīna ūtanu nūndū waku kūka wīoo ūū” na ekala syumwa itano thayū ena ūtanu mūno nthīnī wa Klisto.

—Watson Goodman

Klisto nīwe Ngai Mūmbi

Nikwīthīwa nthīnī wake syīndū syonthe nīsyoombiwe, sya ītunī na sya kūū nthī, syīndū ila syonekaa na ila itonekaa, ethīwa nī ivīla sya ūsumbī, o na mosumbī, o na monene, o na mokūmū; syīndū syonthe nīsyoombiwe nīwe, syīthīwe syake.

—Akolosai 1:16

Klisto anenganae kyeni na Mūuo

Kīmamulīke ala mekalaa kīvindunī na kyuunī kya kikw'ū; kītūtongoesye maūū maitū nzianī ya mūuo.

—Luka 1:79

Satani na ndaimoni maetae wanangiko

Kīng'ei kītyūkaa, ate o kana

kyūye, na kūaa, na kwananga.

—Yoana 10:10a

Woo nī wanthī... nūndū ndevili nīwamūtheeee inyw'ī, e na ūthiliku mūnene, akīmanya kana e na kavinda o kanini.

—Ūvuan'yo 12:12b

Satani aetae kīvindu na ūsilīlo

Mūendele wa ūthūku nī ta kīvindu: Matyīsī kīl kīmalulutīkasya.

—Nthimo 4:19

Na ūla mūndū mūthwii nake akw'a, na enzīwa nthī. Na e vala maveva ma akw'ū mekalaa ookīlya metho make, e kīnyamaionī.

—Luka 16:22b, 23a

Klisto niwe w'o

Yoana 1:14 na 8:31b, 32

Na īla Ndeto yatw'ika mwīi, na yatūa katī waitū (na ithyī twoona ūtheu mūtisu wake, ūtheu mūtisu ta wa ūla wasyaiwe weka auma kwa Asa), ausūite mumo na w'o.... Ethīwa inyw'i mūkekalaan detonī yakwa, mwī amanyiw'a makwa w'o: na mūkamanya ūla w'o, na ūla w'o ūkamūthasya.

Klisto ausūwe nī wendo

1 Yoana 3:16

Undūnī ūū nītūūmanya wendo, nūndū we anenganie thayū wake kwondū witū; naitū nītwaile kū-nengane mathayū maitū kwondū wa ana-a-asa.

Satani niwe īthe wa ūvūngū

Yoana 8:44

Īnyw'i, mwī ma īthe wenyu ndevili, na wendi wa īthe wenyu nīw'o mwendaa kwīka. Aī mūaani kuma mwambilīlyonī, na ndaaī-kala nthīnī wa w'o, nūndū nthīnī wake vati w'o. Yīla ūnūūneena ūvūngū, eneena ūndū wī naw'o: nūndū nī mūneeni wa ūvūngū, na nī īthe wa ūvūngū.

Satani niwe ūetae kīmena

Yoana 15:18

Ethīwa nthī nīnīūmūmena, nīnwīsī kana nīyamenie nyie ītanamba kūmūmena inyw'i.

Klisto nūtheasya thayū

1 Yoana 1:7

Indī ethīwa tūendaa na kyenī, tondū we wī kyeninī, twī na mūamba ene kwa ene, na nthakame ya Yesū Mwana wake nītūtheasya naī syonthe.

Klisto avetaa kuma naīnī

Indī mbee mūno, yu tūtalilwe ūlūngalu nūndū wa nthakame yake, tūkatangīwa nīwe kuma ūthatunī wa Ngai. —Alomi 5:9

Klisto anenganae thayū wa tene na tene

Na thayū ūtathela nīw'o ūū, nī kana makūmanye we Ngai ūla wa w'o weka, na ūla wamūtūmie, nake nī Yesū Klīsto. —Yoana 17:3

Satani avukasya thayū

Akalatia 6:7, 8a

Mūikakengeke; Ngai ndavūīawa ngūī: nūndū o kīla mūndū ūvuīaa, nokyo ūkaketha. Nūndū ūla ūvuīaa mwīī wake, kwa mwīī wake akaketha wanangīko.

Satani akusasya andū meke naī

Ūla wīkaa naī nī wa ndevilī; nūndū ndevilī atwīe ekaa naī kuma mwambīlīyonī. —1 Yoana 3:8a

Satani atongoeasya kīkw'unī kya tene na tene

Mathayo 13:38b-40a

... īthaaa nīyo ana ma ūla mūthūku; na mūmaitha ūla wai-vuīie nī ndevilī: ... īthaaa yūmbanaw'a na kūvīvw'a na mwaki.

Nīwe Mūsumbī wa nthī ino yu

Na kuma yu ndikaneena (Yesu) nenyu mūno, nūndū mūnene wa nthī nūnūkūka: na nde na ūndū nthīnī wakwa. —Yoana 14:30

Satani nīwe mūsumbī. Maūndū mathuka nīwe waūtūlwa mutī

Yakovo 3:15, 16

Ūsu ti ū ūla ūtheeaa kuma iūlū, īndī nī wa nthī, nī wa kī-mūndū, na nī wa ndaimoni. Nūndū vala ve kīwīu na ngananīo, nīvo ve kīthoo na kīla wīa mūthūku.

Satani ona Mwanya nūtataa kwananga Ūthasyo wa kūthai-tha Klisto Ūtheini, Ateo ndatonya kwananga wendo wa Klisto ngoonī yaku.

Lūmya muīkīō!

Ithīwa Mwīanīu kwa Klisto kūvika kūkw'a

Meko 7:59, 60

Na mamūkimanga Sitivini, ai-mwīkaila Mwīaīi, ayasya, Mwīaīi Yesū, osa veva wakwa. Nake atulya ndu, na aneena na wasya mūnene, Mwīaīi, ndūkamatalile nāi īno. Na amina ūneena ū, akoma.

Usumbī wa Klisto iūlū wa nthī

Wingīvo wa ūsumbī wake na wa mūuo ndūkethīwa na mūmī-nūkīlyo kīvīlanī kya ūsumbī kya Ndaviti, na ūsumbīnī wake, kū-lūlūmīya, na kūwīkalya na sila wa katī na ūlūngalu kuma yu kūvika tene na tene. —Isaia 9:7a

2 Athesalonika 2:3, 4, 8-9

Mündu o na wīva ndakamū-kenge na ūndū o na wīva: nū-ndū mūthenya ūsu ndūkoka, ūalyūko ūtambīte kūka, na ūla mū-ndū wa naī kūvuanw'a, mwana wa wanangiko, ūla wīsiīia na kwī-nenevya mwene iūlū wa kyonthē kīla kītawa Ngai kana kīla kīthawā; ūndū wīikalaa īkalūnī ya Ngai, akīyonan'ya ta nīwe Ngai. . . Nīvo īndī ūla mūng'endu ūka-vuanw'a, ūla Mwīaii Yesū wīmūaa na mīthūmū ya kanyw'a wake, na kūmwananga na ūvuan'yo wa kū-ka kwake; ūla kūka kwake nī kwī-anana na kwīka kwa Satani na

vinya w'onthe na syama na mo-seng'yo ma ūvūngū.

Ūvuan'yo 13:2b na 7b

. . . na ūla mūkūngā mūnene [Satani] wamīnenga vinya waw'o, na kīvīla kya ūsumbī kyaw'o, na ūkūmū mūnene. . . . yanengwa ūkūmū iūlū wa kīla mūthembā wa andū na ūko wa andū na kīth yomo na mbaī.

Ūvuan'yo 13:4

Na mathaitha ūla mūkūngā mū-nene, nūndū nūmīnengete īla nyamū ūkūmū waw'o; na mamīthai-tha īla nyamū, makyasya, Nūū ūla ūvw'anene na nyamū īno? na nūū ūla ūtonya kūkita nayo?

Ndanieli 7:25, 26

Na nūkamūneenea ndeto Ūla Wī īlūlū wa Onthe, na nūkavinyīthya atheu ma Ūla Wī īlūlū wa Onthe; na nūkekwatya kūalyūla īvinda na mīao; nao nīmakanenganwe mokonī make kūvika īvinda na mavinda na nyunza ya īvinda. īndī ūsili nūkekala, nao nīmaka-mūvena ūsumbīko wake, mominū-kīlye na kwananga kūvika mūmī-nūkīlyo.

Ūvuan'yo 13:5b-9

... na yanengwa ūkūmū wa kwīka maūndū mayo myei mīongo īna na īlī. Na yaathamya kanyw'a wayo īmūume Ngai, kūyiuma syītwā yake, na ūeema yake, o na

ala matwīe ītunī. Nayo yanengwa kūkita na ala atheu, na kūmakīlya vinya: nayo yanengwa ūkūmū īlūlū wa kīla mūthemba wa andū na ūko wa andū na kīthyomo na mbaī. Na onthe ala matwīe nthī makamīthaitha, kīla mūndū ūla syītwā yake yītaandīkwa īvukuni ya thayū ya Katena ka īlondu koo-aiwe kuma mwambīlīyo wa nthī. Ethīwa mūndū e na kūtū, nīew'e.

1 Timotheo 6:12

Īlūlūmīlye kūkita kaū ūla mū-seo wa ūla mūikīlō, lūmya ūla thayū wa tene na tene, ūla weetīwe wīthīwe naw'o, na wakūsīlē ūkūsī mūseo ngūsī nyingī syene.

34 Ndukathaithe Muvwanano Wa Musesea Wa Klisto

*Ndongoi sya mothaiti ma ūvū-
ngū ikatetheesa mūsesea wa
Klisto kūkenga nthī.
Üthaithe kana ūkw'e!*

Uvuan'yo 13:14, 15 na 19:20

Na yamakenga ala matwīe nthī nūndū wa syama īnegetwe kwīka o nyamū īsu yene; īkīmatavya ala matwīe nthī, kana maseūvye mūvv'anano wa īla nyamū, īla ī na īkūnwa ya ūvyū na yavoa. Na yanengwa kwīkīa mūvv'anano ūsu wa nyamū mīthūmū, nī kana mūvv'anano wa nyamū ūneene, o na ūtume onthe ala matethaitha mūvv'anano ūsu wa nyamū moawa. . . . Na īla nyamū yakwatwa, na vamwe nayo ūla mwathani wa

ūvūngū ūla wekie syama mbee wayo, na kwondū wasyo wamakengie ala mosete ūvano wa īla nyamū na ala mathaithie mūvv'anano wayo: me elī mekiw'e me thayū ūianī ya mwaki.

*Andū ma Ngai mailea ngai
sya Uvungu*

O na ethīwa nī ūu, Ngai waitū ūla tūthūkūmaa nūtonya kūtūtangīā kuma ikoni (yī mwaki mwakanu; nake akatūtangīā kuma mokonī) maku, we mūsumbī. Īndī ethīwa ti ūu, ūmanyīke kwa-ku, we mūsumbī, tūtithūkūma ngai syaku, o na kūthaitha mūvv'anano wa thaavu ūla ūnaūngamisye. —Ndanieli 3:17, 18

Na yatuma onthe, anini na anene, athwii na ngya, ala mate ngombo na ngombo, mekiwa ūvano kw'okonī kwa aūme kwoo, kana itulyanī syoo; na nī kana mūndū o na wīva ndakatonye kūthooa kana kūthoosya, ate ūla wīna ūvano ūsu, naw'o nī syītwa ya nyamū kana namba ya syītwa yayo. Vaa nīvo ve ūī. Ūla wī na ūmanyi, natale namba ya nyamū ūsu; nūndū nī namba ya mūndū: na namba yake nī Maana thanthatū na miongo thanthatū na thanthatū.

Ūvuan'yo 13:16-18

Mūthenya Mūseo nīwūkite kwa atangīe

Aa nīo ala maumīte thīnanī ūla

mūnene, na nīmathambisye ngūa syoo, na maitw'ikīthya nzaū nthakamenī ya kala Katena. Kwondū wa ūu me mbee wa kīvīla kya ūsumbī kya Ngai; na nīmamūthūkūmaa mūthenya na ūtukū ikalūnī yake: na ūla wīkalile kīvīla kya ūsumbī akatambūukya īeema yake ūlū woo. Maikew'a nzaa īngī, o na maikew'a waūni īngī; o na syūa yīkamavikīa, kana ūvyūvu o na wīva: nūndū Katena ūla wī katī wa kīvīla kya ūsumbī akeethīwa mūīthi woo, na akamatongoesya na kūmavikya kūla kwīnthongo sya manzī ma thayū.

Ūvuan'yo 7:14b-17

36 Onthe Ala Methaitha Musesea Wa Klisto Kana Kwosa Uvano Wake Miini Yoo Kana Matonye Kuthooa Kana Kuthoosya, Asu Ni Aumanie

Na mūlaika ūngī, wa katatū, aatīia asu, akyasya na wasya mūnene, Ethīwa mūndū o na wīva nūnūūthaitha nyamū īsu na mūvw'anano wayo, na akītikīla kwīkīwa ūvano kītulyanī kyake, kana kw'okonī kwake.

Akanyw'a mbinyu ya ūthiliku wa Ngai, īla īseūvītw'e ītavulenw'e kīkombeni kya ūthatu wake; na akathīnīw'a na mwaki na mūvīlīti mbee wa alaika atheu na mbee wa kala Katena:

Na syūki ya thīna woo yambataa kūvika tene na tene; na

maithūmūaa mūthenya na ūtukū, asu mathaithaa īla nyamū na mūvw'anano wayo, na o ūla wītikīlaa kwīkīwa ūvano wa syītwa yayo.

Vaa nīvo ve wūmīīsyo wa atheu, ala makwataa mīao ya Ngai, na mūkīīo wa Yesū.

Na neew'a wasya ūkyuma ītunī ūiasya, Andīka, Nī aathime akw'ū ala makusaa nthīnī wa Mwīaīi kuma yu; īī, easya ūu Veva, kana mathūmūē mawīa moo maito; nūndū mawīa moo nīmaatianīe nao. —Ūvuan'yo 14:9-13

Kukilw'a Kwa Uvano Wa Satani Na Muvwanano 37 Mbee Wa Uthatu Wa Ngai Utanatheeaa Yulu Wa Nthi

Alaika mūonza makuīte mothīn'yo mūonza, nao nī ma mūmīnūkīlyo, nīkwīthīwa nthīnī wamo ūthilīku wa Ngai nūkwīanī. Na noona kīndū kīlīyī ūkanga wa kīsisyo ūvulene na mwaki; na ala makīlitye vinya na kwīyumya vala ve īla nyamū, na mūvw'anano wayo, na namba ya syītwa yayo, maūngeme ūtee wa ūkanga wa kīsisyo, me na mbeve sya Ngai. Nao meina wathi wa Mose ngo-mbo ya Ngai, na wathi wa kala Katena, makyasya, Mawīa maku nī manene na ma ūseng'ya, Mwīa-ī Ngai, Mwene Vinya W'onthe; moendelo maku nī malūngalu na

ma w'o, we Mūsumbī wa tene te-ne.... Na neew'a wasya mūnene ūiuma īkalūnī, ūimatavya ala alaīka mūonza atīī, Endai, na mūiīta ila mbakūli mūonza sya ūthilīku wa Ngai nthī.

—Ūvuan'yo 15:1b-3 na 16:1
(Ūvuany'o 16-18: mothiny'o muonza na mawumilo.)

Na noona mathayū ma ala matililwe mītwe kwondū wa ūkūsī wa Yesū, na ndeto ya Ngai, na ala mataathaitha īla nyamū, kana mūvw'anano wayo, na ala mataa-osa ūvano itulyanī syoo na mokonī moo; nao meethīwa thayū, na masumbīka vamwe na Klīsto myaka ngili. —Ūvuan'yo 20:4b

38 Kau Wa Amangendoni, Ula Klisto Niwe Wiumina

*Ndevili Ombany'a ngo Syonthe
Mokite*

Üvuan'yo 16:14 na 16

Nikwīthīwa nī maveva ma ndaimoni, mekaa syama; ala meuma mathi kwa asumbī ma nthī yonthe kūmomban'ya kaūnī wa mūthenya mūnene wa Ngai, Mwene Vinya W'onthe.... Na mamomban'ya vamwe vala vetawa Kielania Ali-Maketoni.

*Klisto akoosa nthī yake vamwe
na anyuve make Isilaeli*

Nzekalia 12:2a, 3; 14:3 na 12

Sisya, nīngūtw'ikīthya Yelusaleme kīkombe kya kūlūsy... Na kūkeethīwa mūthenya ūsu, ngatw'ikīthya Yelusaleme īvia

īito kwa ngo syonthe sya andū; onthe ala meīyaīkya yo makokitīka mūno; na i mbaī syonthe sya nthī ikamīlīlīla....

Nīvo Yeova ūkaumīla, na kūkita na mbaī ūsu, ta yīla wokitie mūthenya wa kaū.... Na ūthīn'yo ūla Yeova wīkūna ngo syonthe sya andū naw'o ila syūkitīte na Yelusaleme ūkeethīwa ūū: mīi yoo ikamomonyekaa o maūngyī na maūū moo, na metho moo makaseekeaa me o maimanī mamo, na nīmī syoo ikamomeonyekaa syī makanyw'anī moo.

Alomi 8:31b

Ethīwa Ngai e ngali īla yaitū, nūū ūla ūtwīka ūndū?

Alomi 1:18

Nündū ūthatu wa Ngai nīwumilītw'e kuma ītunī ūlū wa kīla ūndū ūte wa kūmūkīa Ngai, na kīla ūndū ūte ūlūngalu wa andū, ala masiīaa ūla w'o ūndūnī ūte ūlūngalu.

Ūvuan'yo 19:15, 16

Na ūvyū mūi wauma kanyw'anī wake, nī kana akūne mbaī naw'o: na akaisumbīka na ndata ya kīaa: nake ekinyangīa kīangīonī kya mbinyu ya wai wa ūthilīku wa Ngai, Mwene Vinya W'onthe. Na ngūanī yake na nthūnūnī yake e na syītwa yīandīkītwe, MŪSUMBĪ WA ASUMBĪ NA MWĪAĪI WA EAĪI.

Mūsesea wa Klisto akasumbīka o myaka mbūthū Klisto akasumbīka myaka 1,000, na īndī aki-sumbīka tene na tene

Ūvuan'yo 20:6b

Īndī makeethīwa athembī ma Ngai ma Klīsto, na makasumbīka vamwe nake myaka ngili.

Ndanieli 2:44a

Na mīthenya ya asumbī asu Ngai wa ītunī akaūngamya ūsumbī ūtakaanangīka tene na tene.

*Nthī syonthe ikathaitha Klisto
Mwīaīi*

Savuli 86:9

Mbaī syonthe ila woombie ikooka na kūthaithīa mbee waku, we Mwīaīi; na ikataīa syītwa yaku.

Ūvuan'yo 12:7-10

Na kwaī kaū ītunī: Mikaeli na alaīka make maithi kūkita na ūla mūkūnga mūnene; na mūkūnga ūsu na alaīka maw'o mokita; nao maiaakilya vinya, o na vaiaao-neka vandū voo ītunī īngī. Na mūkūnga ūsu mūnene wekw'a nthī, naw'o nī nzoka īla ngūū, yītawa Ndevili, na īngī Satani, mūkengani wa nthī yonthe; ekw'a nthī, na alaīka make mekw'a nthī vamwe nake. Na neew'a wasya mūnene ītunī, ūkyasya, yu ve ūta-nġīo, na vinya, na ūsumbī wa Ngai waitū, na ūkūmū wa Klīsto wake: nūndū mūvinganīsyā wa ana-a-asa maitū nīwekw'a nthī,

ūla ūmavinganīasyā mbee wa Ngai waitū mūthenya na ūtukū.

Mīio ya Ūkīlya kaūni ūū

Ūvuan'yo 12:11

Nao mamūkīlya vinya nūndū wa nthakame ya kala Katena ka īlondū na nūndū wa ndeto ya ūkūsī woo; na matyaamenda mathayū moo o na kūvika kīkw'ū.

Wīkalo wa Satani tene na tene

Ūvuan'yo 20:9b na 10

Na mwaki watheea kuma ītunī, na wamamina. Na ndevili ūla wamakengie ekw'a īianī ya mwaki na mūvīlītī, nīvo ve īla nyamū na ūla mwathani wa ūvūngū; namo makanyamaw'a mūthenya ya ūtukū tene na tene.

Usu wetawa ndata ya mūthenya aī atonya kwīw'a na kwīkala ūtanunī tene na tene, īndī endie kwīyaia ūsumbī wa Ngai. (Soma Isaiya 14:13, 14 īthangū 3.)

Klisto Mwiaii akasumbīka tene na tene

Ame Yeova, ūnene, na vinya, na ndaīa, na ūkīlyo, na ūsumbī, nī waku: nūndū kyonthē kīla kī matunī na kūū nthī nī kyaku; ūsumbī nī waku, ame Yeova, naku nūnenetw'e wīthīwe mūnene wa kyonthē. —1 Mavinda 29:11

Nūndū o ūndū onthe makusaa nthīnī wa Atamu, o ta ūu nthīnī wa Klīsto onthe makeethīwa thayū. īndī nī kīla mūndū vandū vake mwene: Klīsto ūsyao wa mbee; na

ītina nī ala ma Klīsto, yīla wīūka. Na īndī mūminūkīlyo ūkyūka, yīla Klīsto ūkamūnenga Ngai, nake nīwe Asa, ūla ūsumbī; yīla ūkethīwa avetete kīla ūnene na kīla ūkūmū na vinya. Nūndū mūvaka asumbīke e we, kūvika yīla ūkamaia amaitha make onthe ungu wa nyaīi syake. Mūmaitha wa mūminūkīlyo ūla ūkanangwa nī kīkw'ū. —1 Akolintho 15:22-26

Ūvuan'yo 11:15

Na mūlaīka wa mūonza avuva soo; na kweethīwa mawasya manene ītunī, nao masya, Ūsumbī wa nthī nūtw'ikīte ūsumbī wa Mwiaii waitū, na wa Klīsto wake: nake akasumbīka kūvika tene na tene.

Satani anangaa mwīī, thayu na molaalai, kuaa syana ila syīūsyawa (kumya īvu na ngūlū)

Alomi 1:27

... aūme ... makana mīmeonī yoo ene kwa ene, ... na makyo na nthīnī woo ītuvi ya kūvītya kwoo.

Ve maūndū ... Yeova ūmene-te; ... Moko ala metīkasya nthakame īte īvītyo. —Nthimo 6:16, 17

Nīvo īndī ūkīthi, na ūkyosa vamwe naw'o maveva angī mūonza, mathūkū kwī w'o, na mailika na kwīkala vo: na mwīkalile wa ītina wa mūndū ūsu wītw'īka mūthūku kwī ūla wa mbee. —Mt. 12:45a

Mantha Ngai ūla wīthayū ndū-kekaiile “ngai ūngī” yīla Ūkwe-

nda kūvow'a, kūmantha kīmbithī kana yīla Ūkūmantha Ūtongoi wa kī-veva.

Satani, ūla ūng'endaa mbee wa Ngai, nīwe ūtongoeasya maūndū aa. Atethasya wīa nthīni wa andū, maūandīko, Syīndū ila itonya kūkwatangwa, na mothāithinī ala mathūku. Kila Ūseūvītye mbee nīkitonya kwoneka kīkya ūsengya na kya vata, īndī kīetae Mūndū Ūthūkunī wa Satani. No Klisto ūtonya kūūthasya.

Ndūkenengane wīse kutongoew'a nī veva ūte ūla veva wa Ngai ītikīla mbivilia yoka na Mwīaii Yesu Klisto.

(Sisya Ūvuany'o 19:13.)

Ūmanyisyo woonthe ūtosana na ūla wa, ūekeo wa nai kūthew'a na kūthaw'a nthīnī wa nthakame ya Klisto, ūsu nī wa ūvūngū na wa wasyo.

Mathayo 24:4, 5 na 11

Na Yesū asūngia, amea, Īsūvīei mūndū ndakamwasye Nūndū aingī makooka na syītwa yakwa, makyasya, Ninyie Klisto; na makamasya aingī. . . . Na athani aingī ma ūvūngū makookila, na makamasya aingī.

Avilivi 3:18, 19a

Nūndū aingī nīmaendaa, ala nīmūtavasya ūvoo woo kaingī, na yu nīngūmūtavya o ngītikya methoi, kana nī amaitha ma

ngelan'yo ya Klisto: na mūminūkīlyo woo nī wanangīko, na ngai yoo nī īvu

Ekea na ūkaekewa
Mathayo 6:14

Nūndū ethīwa inyw'i mūkamae-keea andū mavītyo moo, īthe we-nyu wa ītunī akamūekea inyw'i.

Nthakame ya Klisto nītuthaasya

1 Vetelo 1:18, 19 na 21a

Mūkūmanya kana . . . mūiaao-vow'a na syīndū ila syanangīkaa, ta vetha kana thaavu; īndī mwo-voetw'e na nthakame yī vata mūno, ta ya katena ka īlondu kate kawathe kana kaūndū nongi, nayo nī nthakame ya Klisto; . . . kwo-nđū wake mwītīkīlīte Ngai.

Kūsumbīkwa nī myamūlo ya naī

Isaia 64:6

Nūndū ithyonthe nītūtw'ikīte ta ūmwe mūvuku, na molūngalu maitū onthe mailyī ta ngūa mbuku mūno: na ithyonthe nītūvovaa ta ītū; na mothūku maitū nīmeū-tūtwaa ta kiseve.

Ūthatu iūlū wa veva ūte wa wīwi

Aeveso 2:2, 3

Ila mwaendie nthīni wasyo īvinda ya tene kwianana na mīendele ya nthī īno, kwianana na mūnene wa mavinya ma yayaya, wa veva ūla wīkaa wīa yu nthīni wa ana ma ūlei; o naitū ithyonthe tene twekalile katī woo mīmeonī ya mīi yaitū, tūkīka mawendi ma mīi na

ma mosūanīo, na nūndu wa mwīkalile witū twaī syana sya ūthatu, o ta ala angī.

Satani nīwīyaīyaa ala mate atangīē

Īndī o na ethīwa ūvoō mūseo witū nī mūvw'ike, nī mūvw'ike kwa ala mekwaa: ala nthīni woo ila ngai ya nthī īno nīyaītye mosūanīo ma ala matetikīlaa, nī kana kyeni kya ūtheu mūtisu wa ūvoō mūseo wa Klīsto, nake nīwe mūvw'ano wa Ngai, kīikamau-mīlīle.

—2 Akolintho 4:3, 4

Nthīni wa Klīsto ve ūkīlyo

Īndī yu, kwondū wa ūu, kūi ūsilīlo nongi iūlū wa ala me nthīni wa Klīsto Yesū.

—Alomi 8:1

Mathayo 13:38

Na ūla mūñda nī nthī; na mbeū
ila nzeo nī ana ma ūsumbī; na
īthaaa nīyo ana ma ūla mūthūku.

Inyw'ī, mwī ma īthe wenyu nde-
vili, na wendi wa īthe wenyu nīw'o
mwendaa kwīka. —Yoana 8:44a

Nthīnī wa Atamū tūimwīwaa Ngai

Mathayo 12:30

Ūla ūte ngalī yakwa ūsu e ūndū
nakwa; na ūla ūtombanasya na-
kwa nūnyaīkasya.

*Kīi nīkyo kītumi nomūvaka tū-
syawe īngī eū na veva wa Klisto*

2 Akolintho 5:17

Na kwa ūu ethīwa mūndū o
na wīva e nthīnī wa Klisto, nī

kyūmbe kyeū: maūndū ala makūū
nī mavītu; sisyai, nīmatw'ikite
meū.

Yoana 10:27, 28a

Malondu makwa nīmew'aa wa-
syā wakwa nakwa nīnīmesī, nao
nīmeūmbikīla: nakwa nīngū-
manenga thayū ūtathela.

Īnengane kwa Mwīaii Yesū oyu

2 Akolintho 6:2b

... sisyai, yīi nīyo īvinda yītī-
kīlītwe; sisyai, mūthenya wa ūta-
ngīō no yu.

1 Yoana 1:9

Ethīwa nītūkumbūla naī sitū,
we e kīthito, na nī mūlūngalu wa
utūekea naī sitū, na kūtūthesya
ūndū ūte ūlūngalu w'onthe.

Nūū ūla witūvathanasya na wendo wa Klisto? nī monyamao, kana woo, kana thīna, kana yūa, kana ndwīkīwa, kana mūisyo, kana ūvyū?... Aiee, maündūnī asu onthe nītūkilya vinya mūno kwondū wa ūla watwendie.

—Alomi 8:35 na 37

Nūndū o kīla kīsyaītwe nī Ngai nīkikilasya nthī vinya: na kīla kīkilasya nthī vinya, nī mūikīo witū.

—1 Yoana 5:4

Akamaīva ala mekīlya

Ūla wī na kūtū, nīew'e ūndū Veva ūnūūtavya makanisa. Ūla ūkilasya, ngamūnenga kūya līu witawa mana ūla mūvithe, na nga-

mūnenga īvia yeū, na īlūlū wa īvia yīu vaandīkītwe syītwa yeū, yītesīkīwe nī mūndū ate o ūla ūnūūyosa. —Ūvuan'yo 2:17

Na ūla ūkilasya, na we ūla ūsūvīaa mawīa makwa kūvīka mūminūkīlyo, ngamūnenga ūsu ūkūmū īlūlū wa Andū-ma-mbaī-ingī. —Ūvuan'yo 2:26

*Ngai e vata naku mūno. Kaivali
nī ūkūsī mwīanu! Ngai e vata
mūno kwaku!*

Ti atī nītwīanīsyē īthyī ene kūsūanīa ūndū o na wīva ta wumīte kwitū; īndī wīanīsyo witū wumaa kwa Ngai.

—2 Akolintho 3:5

Umīla na Klisto Ūtheunī

Akolosai 3:1, 2 na 4-6

Ethīwa īndī mwathayūūkiw'e vamwe na Klisto, manthai maūndū ala me īūlū, vala Klīsto ūī, ailyi nthī ngalī ya kw'oko kwa aūme kwa Ngai. Mosūanī menyu malūme maūndūnī ala me īūlū, na ti maūndūnī ala me nthī. . . . Yila Klīsto ūkonanw'a, nake nīwe thayū witū, nīvo īndī nenyu mūkonanw'a vamwe nake ūtheunī mūtisu. Kwondū wa ūu, ūaai mamutha menyu ala me kūū nthī: ūlaalai, na ūvuku, na mīmeo mīthūku, na kwenda maūndū mathūku, na ītomo, nayo nī kūthaitha mīvw'anano; kwondū wa

maūndū asu ūthatu wa Ngai wū-kaa kwa ana ala matew'aa.

Kana ūumanīwe vamwe na Satani tene na tene

Nīvo ūkamea asu nao ala me ngalī ya kw'oko kwake kwa aka, Umāi vaa nīi, inyw'i mwaumanīwe, mūthi mwakinī wa tene na tene ūla waseūvīw'e Satani na alaika make. —Mathayo 25:41

Ala athūku makatūngwa Seoli, o na mbaī syonthe ila syoolilwe nī Ngai. —Savuli 9:17

Na ethīwa kw'oko kwaku nīkūū-kūlulutikya, kūtile: nī ūseo kwaku ūlike thayūnī na kīthu kya kw'oko, kwī kūthi Ngienanī wī na moko elī, mwakinī ūla ūte īndī ūkavoa. —Maliko 9:43

Ínyivye mwene

Mathayo 18:2-4

Na eeta kana kanini, akaüngamya kati woo, na asya, Nī w'o níngūmwia, Mwalea kúalyúka mwíthiwe ta syana nini, mûikalka nongi ūsumbînî wa ítu. O ūla ïndî ūkenyivya ta kana kaa kani ni, ūsu nî mûnene ūsumbînî wa ítu.

Ílile kwondû wa naî

Maliko 1:4 na 14, 15

Yoana nîwokie, akîvatisa weünî na akîtavan'ya ūvatiso wa ūa lyúlo wa ngoo ūetae ūekeo wa naî. . . Na ítina wa Yoana kwíkiwa ko-

lokoloni, Yesû aenda Kalilii akîtavan'ya ūvoo mûseo wa Ngai, akyasya, Ívinda nî íviku, na ūsumbî wa Ngai nûthengeee: alyûlai ngoo na mûkîtikîla ūvoo mûseo.

Luka 13:3

Nîngûmûtavya, Ti w'o: ïndî mwalea kúalyûla ngoo, inyw'on-the mûkaanangîka o ta ūu.

Meko 3:19

Alyûlai ngoo, ïndî, mwíthyûue, naî syenyu syanangwe, nî kana kûtonye kûka mavinda ma ūvuûkyo kuma ūthyûnî wa Mwîaïi.

Mwose Klisto Ethiwe Mutangii Waku Umunthi

*Ínengane mwene kwa
Yesú Klisto
Savuli 37:5*

Mwiē Yeova nzia yaku; Mūikīe we, nake akeeka.

Yoana 3:16

Nündū Ngai nīwendete nthī, nīwanenganie Mwana wake e ūmwe, nī kana o ūla ūmwitikīlāa ndakae, ìndī ethīwe na thayū ûtathela.

Meko 16:31

Nao moosoma, matana nūndū wa ūkiakisyo ūsu.

*Ngai nūnenganae vinya wa
ûtwīka syana syake*

Yoane 1:12 na 14:27a

Índī onthe ala mamwosie,

amanenga ūkūmū wa ūtw'īka syana sya Ngai, o ala metikīlāa syītwa yake: . . . Nīmūtiā mūuo; mūuo wakwa nīmūnenga inyw'ī.

Tavany'a Yesú kwa ala angī
Alomi 10:9-11

Nīkwīthiwa ethīwa ūkamumbūla Yesú na kanyw'a waku kana nīwe Mwīaīi, na ūkeetikīla ngoonī yaku kana Ngai nīwamū-thayūūkisye kūmumya akw'ūnī, ūkatangīwa: nūndū mūndū nī-witikīlāa na ngoo kūvikīa ūlungalu; na nīwumbūlaa na kanyw'a kūvikīa ūtangīo. Nūndū maandīko measya, O ūla ūkamwītikīla ndakaasonokw'a.

Scripture text reprinted from the Bible in Kikamba by permission of United Bible Societies, Africa Regional Center, Nairobi, Kenya.

Published in numerous languages by World Missionary Press, Inc., as God supplies funds in answer to prayer. **For questions or more information by country, visit: www.wmp-contacts.org**

World Missionary Press
PO Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA
www.wmpress.org

1-24

Read booklets online or by App
www.wmp-readonline.org
1414 Kikamba VJC-SVC

